

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ *È È* κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 5832/09)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

10 Μαΐου 2011

Η παρούσα απόφαση είναι οριστική. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**

Στην υπόθεση Παυλίδης κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Anatoly Kovler, *πρόεδρο,*

Χρήστο Ροζάκη,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές,*

και τον André Wampach, *αναπληρωτή γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 12 Απριλίου 2011,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 5832/09) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας κατατεθείσα ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») από έναν Έλληνα υπήκοο, τον κύριο **Ë Ë** («ο προσφεύγων»), στις 21 Ιανουαρίου 2009.

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από τον κύριο Σ. Τοπάλη, δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κυρία Κ. Παρασκευοπούλου, πάρεδρο, κύριο Μ. Απέσσο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Ζ. Χατζηπαύλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 19 Μαρτίου 2010, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αιτίαση για τη διάρκεια της διαδικασίας. Κατ'εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αριθ.14, η προσφυγή ανατέθηκε σε μία Επιτροπή αποτελούμενη από τρεις δικαστές.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1961 και κατοικεί στη Ρόδο. Είναι γιατρός.

5. Στις 11 Ιουνίου 2000, ο C.R., ένας Βρετανός υπήκοος, μετά από πτώση ενώ τελούσε σε κατάσταση μέθης, μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο της Ρόδου, όπου απεβίωσε μερικές ώρες αργότερα.

6. Στις 5 Ιανουαρίου 2001, ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Ρόδου διέταξε προανάκριση κατά όλων των ιατρών που συμμετείχαν στην περίθαλψη του C.R. Κατά του προσφεύγοντος, ο οποίος είχε εξετάσει το θύμα όταν εισήχθη στο νοσοκομείο, ασκήθηκε ποινική δίωξη για ανθρωποκτονία.

7. Η συζήτηση ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου της Ρόδου έλαβε χώρα, κατόπιν μίας αναβολής, στις 24, 25 και 26 Σεπτεμβρίου 2003. Η μητέρα του θύματος, επικουρούμενη από διερμηνέα, συμμετείχε ως πολιτική αγωγή αξιώνοντας 30 ευρώ για ηθική βλάβη. Επανέλαβε την ιδιότητά της ως πολιτικής αγωγή καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

8. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2003, το δικαστήριο έκρινε τον προσφεύγοντα ένοχο και τον καταδίκασε σε ποινή κάθειρξης τριών ετών μετατρέψιμη σε χρηματικό πρόστιμο (απόφαση αριθ. 3016/2003). Ο προσφεύγων άσκησε έφεση την ίδια ημέρα.

9. Στις 9 Φεβρουαρίου 2005, το Εφετείο Δωδεκανήσου αθώωσε τον προσφεύγοντα (απόφαση αριθ. 52/2005). Η απόφαση αυτή θεωρήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 2006.

10. Στις 15 Φεβρουαρίου 2006, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου άσκησε αίτηση αναίρεσης. Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 10 Ιανουαρίου 2007.

11. Στις 6 Αυγούστου 2007, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε την εφετειακή απόφαση λόγω έλλειψης αιτιολογίας και ανέπεμψε την υπόθεση ενώπιον διαφορετικής σύνθεσης του εφετείου (απόφαση αριθ. 1648/2007). Η συζήτηση ενώπιον του Εφετείου Δωδεκανήσου έλαβε χώρα στις 5 και 6 Φεβρουαρίου 2008.

12. Στις 6 Φεβρουαρίου 2008, το εφετείο έκρινε τον προσφεύγοντα ένοχο για ανθρωποκτονία και τον καταδίκασε σε ποινή κάθειρξης δεκαπέντε μηνών με αναστολή (απόφαση αριθ. 53/2008). Η απόφαση αυτή θεωρήθηκε στις 29 Φεβρουαρίου 2008.

13. Στις 14 Μαρτίου 2008, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης. Στις προτάσεις του προσέβαλε τη νομιμότητα της ιδιότητας της πολιτικής αγωγής της μητέρας του θύματος και το διορισμό του διερμηνέα αυτής κατά τη συζήτηση της 5^{ης} Φεβρουαρίου 2008, την αιτιολογία της εφετειακής απόφασης και την εκτίμηση των αποδείξεων. Η συζήτηση έλαβε χώρα στις 14 Μαΐου 2008.

14. Στις 4 Ιουνίου 2008, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση ως αβάσιμη (απόφαση αριθ. 1484/2008). Η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε στις 22 Ιουλίου 2008.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

15. Ο προσφεύγων παραπονέθηκε ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...)

εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου το οποίο θα

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS

αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας
ποινικής φύσεως (...)»

16. Η Κυβέρνηση αντέκρουσε αυτό το επιχείρημα.

17. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 5
Ιανουαρίου 2001, όταν διατάχθηκε προανάκριση από τον Εισαγγελέα κατά
των ιατρών που συμμετείχαν στην περίθαλψη του θύματος, και περατώθηκε
στις 22 Ιουλίου 2008, με την καθαρογραφή της απόφασης αριθ. 1484/2008
του Άρειου Πάγου. Διήρκεσε επομένως περισσότερο από επτά έτη και έξι
μήνες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

18. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι
προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης.
Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο
απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

19. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της
διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της
υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί
από την νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας
της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των
αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier et Sassi κατά
Γαλλίας* [GC], αριθ. 25444/94, § 67, ECHR 1999-II).

20. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που
εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει

διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω απόφαση *Pélissier et Sassi*).

21. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα υπόθεση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας ήταν υπερβολική και δεν ανταποκρίθηκε στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

22. Ο προσφεύγων παραπονέθηκε βάσει του άρθρου 6 της Σύμβασης για το δίκαιο χαρακτήρα της εσωτερικής διαδικασίας, την εκτίμηση των αποδείξεων από τα εσωτερικά δικαστήρια και την επικαλούμενη παράλειψή τους να εξετάσουν όλα τα επιχειρήματά του. Υποστήριξε ομοίως ότι οι αποφάσεις των εσωτερικών δικαστηρίων δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένες.

23. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, αν και το άρθρο 6 της Σύμβασης εγγυάται το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, δε θεσπίζει κανόνες για το παραδεκτό των αποδείξεων ή για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει αυτές να αξιολογούνται, κάτι που αποτελεί ευθύνη καταρχήν του εθνικού δικαίου και των εθνικών δικαστηρίων. Ειδικότερα, δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τα πραγματικά ή νομικά σφάλματα που φέρονται να έχουν διαπραχθεί από ένα εθνικό δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που θα μπορούσαν να προσβάλουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προστατεύονται από την Σύμβαση (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. 30544/96, §§ 28-29, ECHR 1999-I).

24. Εν προκειμένω, οι αιτιάσεις που προέβαλε ο προσφεύγων σχετικά με τον άδικο χαρακτήρα της διαδικασίας αποτελούν ζητήματα τετάρτου βαθμού. Ειδικότερα, καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας ο προσφεύγων μπόρεσε να υποστηρίξει πλήρως την υπόθεσή του και από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προκύπτει ότι η λήψη και η αξιολόγηση των αποδείξεων ήταν αυθαίρετη ή ότι η διαδικασία ήταν μη δίκαιη ώστε να υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6. Επιπλέον, οι αποφάσεις των εσωτερικών δικαστηρίων ήταν επαρκώς αιτιολογημένες.

25. Συνεπώς, οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος είναι προδήλως αβάσιμες και πρέπει να απορριφθούν σύμφωνα με το άρθρο 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

26. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

27. Ο προσφεύγων υποστήριξε ότι υποβλήθηκε σε κάποια έξοδα λόγω της παρατεταμένης διάρκειας της διαδικασίας. Ως προς τούτο, υποστήριξε ότι δεν μπορούσε να εργαστεί για αρκετές ημέρες κάθε έτος ώστε να συμμετάσχει στη διαδικασία, χρησιμοποιώντας ημέρες από την κανονική άδειά του. Περαιτέρω, υποστήριξε ότι καθόλη τη διάρκεια που

εκκρεμούσε η διαδικασία, η υπόθεση είχε προσελκύσει την προσοχή της τοπικής κοινότητας και του τύπου.

28. Η Κυβέρνηση αντέκρουσε αυτά τα επιχειρήματα. Παρατήρησε ότι ο προσφεύγων δεν αξίωσε κάποιο συγκεκριμένο ποσό για υλική ζημία ή ηθική βλάβη.

29. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων δεν συγκεκριμενοποίησε το αίτημά του για υλική ζημία ή ηθική βλάβη. Συνεπώς, το Δικαστήριο θεωρεί ότι δε συντρέχει λόγος να του επιδικάσει κάποιο ποσό για την αιτία αυτή.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

30. Ο προσφεύγων αξίωσε ομοίως 3.730,88 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εσωτερικών δικαστηρίων. Δεν προέβαλε κάποιο αίτημα για εκείνα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου.

31. Η Κυβέρνηση αντέκρουσε αυτά τα αιτήματα.

32. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας, της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, ECHR 2000-XI).

33. Προκειμένου περί των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε ο προσφεύγων ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η διάρκεια μιας διαδικασίας μπορούσε να επιφέρει μία αύξηση των εξόδων του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι πρέπει επομένως τούτο να ληφθεί υπόψη (βλέπε *Caruano κατά Ιταλίας*, 25 Ιουνίου 1987, § 37, Series A no. 119). Το Δικαστήριο σημειώνει εν τούτοις ότι τα αιτούμενα εν προκειμένω έξοδα δε γεννήθηκαν από την διάρκεια της

διαδικασίας, αλλά είναι έξοδα στα οποία φυσιολογικά υποβάλλεται κανείς μέσα στα πλαίσια της επίδικης διαδικασίας.

34. Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερόμενων κριτηρίων, και δεδομένου ότι δεν υποβλήθηκε κάποιο αίτημα για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ο προσφεύγων ενώπιον του Δικαστηρίου, κρίνεται εύλογο να απορριφθεί το σχετικό αίτημα του προσφεύγοντος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* παραδεκτή την αιτίαση σχετικά με την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και *απαράδεκτη* την προσφυγή κατά τα λοιπά.
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
3. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 10 Μαΐου 2011, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Anatoly Kovler

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα αγγλικά.

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL
TRANSLATION**

No. Φ.092.22/3148

Αθήνα, 24 Μαΐου 2011.

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροντσόπουλος

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**